

bus sublatam esse appellationem affirmat Ruginell. tractat. de appellat. 2. versiculo duodecimo quarto, sequitur Scaccia de appell. d. quest. 17. lim. 1. n. 38. & a n. 43. ubi late prosequitur Gratian. in discept. forens. tomo 1. c. 4. num. 9.

intelligitur sublata appellatio. Bald. & Boffius, quos citat, & sequitur Contard. d. l. unica notabilibus, nu. 22. & quod verba (sine lite) importent, quod sequitur declaratione iudicis, nulla detur appellatio scribit Corneus in decis. Lucen. 193. in causa N. n. 2. in fin. sequitur Bald. consil. 330. l. 1. Scac. de appellat. quest. 16. limit. 1. n. 34. Ruginell. tract. de appellat. §. 9. gloss. 2. 118 q. 16. num. 46. ubi etiam de his verbis (sine lite, & litigio) ut tollant appellationem, tollit teste Carpan. ad statu. Mediolan. ad causas crimin. c. 368. num. 9. Cornaz. d. decisione 193. num. 3. quod idem important verba (procedatur de plano) Cels. Ugon. tract. de clas. num. 8. fol. 495. Redoanus tractatu de spol. Eccl. §. 1. n. 17. tom. 14. fol. 253. & de clausula (sine te, statim & ex officio) idem dicit Lancelot. Robert. de attent. 3. p. c. 28. num. 69.

Similiter etiam clausula (suo libero arbitrio committimus, &c.) importat appellationis prohibitionem, quia à iudice habente liberum arbitrium, non libet appellari. Felin. in c. super his, el. 1. num. 8. & sequentibus de accus. Menoch. tractatu de arbit. jud. lib. 1. q. 17. num. 13. Simoncell. tractatu de decreto lib. 1. tit. 1. num. 8. tom. 6. part. 2. fol. 291. Scaccia de appell. qu. 17. lim. 15. num. 1. fol. 451. Magonius decis. Lucen. decis. 42. statuto sub num. 21. versiculo, quia quid, plures citat Ruginell. tractat. de appellat. §. 9. gloss. 2. quest. 14. num. 43. versic. secus autem, & seqq. ubi etiam loquitur de merito arbitrio, & de pleno arbitrio, Farinac. in pract. crimin. lib. 1. quest. 1. num. 50. versic. ampliat igitur, & nos late diximus infra 3. p. c. 13.

Et ex identitate rationis idem dicimus de clausula (procedas de facto) quæ tribuit liberam, & absolutam potestatem, refert & sequitur Menoch. tractat. de arbit. lib. 1. qu. 7. num. 69. versiculo nono liberam, & comprobat Scac. de appellat. quest. 16. lim. 1. n. 65. & sequentibus, & quod hæc clausula (procedat de facto) tollat appellationem, tenet Scaccia ibi nu. 64. Bald. consil. 330. statuto cavetur, sub nu. 7. lib. 1. Anguil. consil. 76. de trib. n. 12. & seq. lib. 1. Cornaz. dicta decis. 193. in causa sub n. 2. versic. 1. quia, Ruginell. tract. de appell. §. 9. gl. 2. qu. 21. n. 66. Ex ita communiter tenent Doctores, quia clausula (procedatur de facto) excludit litem, & sic non excluderetur, si admitteretur appellatio.

Et eodem modo clausula (super quo conscientiam tuam oneramus) quæ omnino tollit appellationem. Franc. in rubr. de appell. num. 11. Felin. in c. super his, num. 15. lim. 4. de accus. fall. 13. Nicell. tract. de concord. glossa concor. 6. fall. 22. nu. 63. tom. 18. fol. 193. Rebuff. tract. de appell. art. 3. gloss. unic. num. 2. & 3. Traquell. de retract. lignagier, §. 4. gl. 1. nu. 11. Gregor. Tolosa. tract. de appell. lib. 3. c. 15. nu. 1. & seq. fol. 347. Marquell. de commiss. cap. 6. nu. 53. & 55. fol. 74. Lancelot. tract. de app. 2. part. c. 12. limit. 10. versicul. 1. & sequentibus, 123 & num. 10. Ruginell. tractat. de appell. §. 2. c. 2. num. 67. versiculo dabitur appell. absque eo, quod teneatur jurare iudex, quod ita sua dicitur conscientia, prout de stylo testatur Gregor. Tholosa. de tractat. de appell. lib. 3. c. 15. n. 5. mers. ego dubito, quem sequitur Scac. de app. quest. 17. lim. 15. sub n. fin.

117 Paritur etiam clausulam (absque lite fiat restitutio)

Ac iterum verba illa (mox, statim, protinus, incon-

tinuiti, illico, confestim, sine mora, sine intervallo, sine ulla procrastinatione) ut quodlibet istorum verborum sublata esse appellationem, scribit Ruginell. tractatu de appell. §. 6. gloss. 2. qu. 18. num. 49. ubi mirabiliter de his clausulis, & aliis omnibus, quem sequitur Scaccia de appell. quest. 16. limit. 59. ubi num. 61. de verbo, celeriter, sive aliis similibus, quæ celeritatem desiderant, quæ excludunt appellationem, ut ex Castro, & aliis, refert, & sequitur Ruginell. ubi proxime, quest. 17. n. 48. Bald. consil. 330. statuto cavetur, sub n. 7. lib. 1. Cornaz. in Lucen. decisione 193. in causa N. n. 2. versiculo 1. quia, & 4. & nos vatis locis diximus, præsertim in-

frâ, 3. p. c. 11. de devolutione, versiculo rursus, & ad idem plura iura n. 24.

His adde clausulam in rescripto appellationem appositam, nempe (paris literis, parito iudicatu sine præiudicio legitimæ executionis) quæ tunc solent apponi, quando sumus in casibus merentibus executionem, à quibus est appellatum per condemnatum, quia ejusdem clausulæ virtute conservatur iudicis inferioris iurisdicção, qua quidem licet post ad executionem effectivam deveniri, non obstante appellatione, absque reatu attentati, de quibus clausulis late Marquella. de comm. 2. part. c. 5. de commissione appell. n. 12. Hieronymus Gonzalez in reg. de mens. gloss. 9. in annota. à n. 221. & 237. ubi late, & optime post plurimos, quos citat, de quibus etiam vide Scacciam tractatu de appell. q. 19. rem. 1. consil. 4. n. 9. & q. 19. rem. 2. à nu. 71. cum infinitis seq. usque ad. 129. Idem in q. 17. lim. 6. m. emb. 7. n. 22. & 142. & seqq. & limit. 9. nu. 51. & nos etiam diximus infra, 3. part. cap. 2. à num. & aliis locis, amplissime Marefco. var. resol. l. 1. cap. 86. & c. 87. per totum.

Quid autem erit dicendum de clausula (super quo adhibeas consilium sapientis) vel (pronunties secundum consilium sapientis) an à sententia lata de consilio sapientis liceat appellari, omnes tamen affirmant, dubitant tamen, quando partes consentiunt ut feratur sententia secundum consilium sapientis, & Nicell. de concord. gl. concord. 9. fall. 11. num. 45. tomo 1. fol. 192. 128 negatiam amplectitur: sed contraria opinio verior est, secundum B. in l. 1. §. quæstum est, in fin. n. 7. & ibi Alexand. in addit. ff. de appellat. idem Bartol. in l. ex consensu, sub n. 3. ff. eodem, in l. si convenerit, versus finem; n. 22. ff. de re judic. Abb. in cap. causam que, n. 4. Felin. n. 2. versiculo non prohibentur, de sententia, & re judic. Franch. in c. intimasti, n. 11. in fin. & Decius n. 19. de appell. Catald. tractatu de syndicato, num. 165. versiculo primus, tomo 7. fol. 359. Socin. consil. 24. visis, ac diligenter, sub nu. 1. ubi de communi testatur, qui etiam loquuntur, quando consolor de consensu partium sit electus, Nicell. tract. de concord. gl. concord. 6. fall. 73. sub n. 119. fol. 106. de communi testatur Alex. in d. l. si convenerit n. 13. Marquellan. tr. de commissio appell. pen. super divers. capi. c. 28. n. 46. fol. 302. late Pac. Scal. tr. de consil. sapient. l. 4. cap. 15. tom. 3. p. 1. fol. 349. Ruginell. tr. de appell. §. 2. c. 3. nu. 220. & etiam partes expressè consentierint, de stando sententia ferenda de consilio sapientis, quia adhuc datur appellatio, late post alios Pac. Scal. ubi proxime, l. 4. c. 13. tomo 5. p. 2. fol. 349.

CAPUT IX.

SUMMARIUM.

- 1 Controversia in processibus, & similibus actibus componuntur per iudicem Ecclesiasticum, appellatione non obstante.
2 Controversias obitas in confraternitatibus tam laicorum, quam clericorum, potest componere Ordinarius Ecclesiasticus, appellatione non obstante.
3 Actiones spirituales sunt ordo incedendi in processibus, ferendi Crucem, & similia.
4 Argumentum de preparatoris ad preparata valet.
5 L. æquissimum ff. de usufruct. & ejus remedium multum consonat dispositioni Concilii Tridentini, sess. 25. cap. 13.
6 Compositio controversiarum ex Concilio Tridentino provenit ex merito iudicis officio inter contententes, sed debere esse potiori loco, amissaque defendens suam quasi possessionem.
7 Compositio ex Concilio Tridentino controversiarum durat pro illo instanti, dum lis sive captiva sive incipienda disceptatur, tam super possessione, quam super proprietate.
8 A compositione per Ordinarium facta controversiarum juxta Tridentinum appellationi non deferens vim non facit.
9 Compositio controversiarum ex Tridentino magis est actus extrajudicialis.
10 Dillio (Controversia) verificatur in extrajudicialibus.
11 Compositio controversiarum juxta Tridentinum nullum requirit libellum.
12 Compositio controversiarum secundum Concilium Tridentinum non requirit iudicalem informationem, sed extrajudicalem, partibus ad id non citatis.
13 Extrajudicialis actus non recipit appellationem.
14 Compositio controversiarum in processibus, tumulandis defunctis, & similibus celerem expeditionem desiderat.
15 Compositio controversiarum ex Tridentino debet fieri brevi manu, summarie, ne strepitu & figura iudicii.
16 De quarum clausularum natura qui videndi, rem. 17. Com-

- 17 Compositio controversiarum ex Tridentino nullum præstat præjudicium, sed est remedium præparatorium iudicio petitorio, aut possessorio.
- 18 Compositio ita fit, ut religiones, sive Confraternitates consuetum locum habeant.
In honorariis potissimum locum obtinet consuetudo, ibid. Consuetudo designat locum cedendi, eundi, & standi, ibid.
- 19 Procedendi tam in publicis, quam in privatis actibus quasi possessio attendenda est in controversiarum compositione, appellatione remota.
- 20 Quasi possessio eundi, & cedendi honorabiliori loco, & in aliis actibus spiritualibus, acquiritur per unicum actum.
- 21 Solum esse dicitur per duos actus.
- 22 Solum concedi, ut dicatur, an requirantur due concessiones.
- 23 Insolitum dicitur, quod nunquam factum fuit, solum autem, quod aliquando.
Alius mercantie quod requirantur, ut mercator quis dicatur, ibid. remissive.
- 24 Prælatio offerendi prius, vel recipiendi pacem vel sedendi excelso loco, & aliorum spiritualium de jure acquiri potest.
- 25 Prælatiam aut scannum in Ecclesia mulier an, & quando acquirere possit.
- 26 & 27. Præcedentia, quasi possessione cessante, confraternitates qua prius sacris usæ sunt, præferuntur.
- 28 Religiosi non mendicantes præcedunt mendicantes.
- 29 Religiosi mendicantes præcedunt alios mendicantes, qui postea in illa Civitate sua monasteria construere, cessante quasi possessione eosdem.
- 30 & 31. Bulla Pii V. per quam Fratres ordinis Prædicatorum præcedere omnes mendicantes, erat dispositum, revocata est.
- 32 Mendicantium mentio ubi fit, semper præmittitur ordo Prædicatorum, qui inter mendicantes connumerantur.
- 33 Ordo Prædicatorum fuit ante omnes Minorum approbatus
- 34 Præcedent digniores, ubi de quasi possessione non appareat.
- 35 Præcedunt Canonici regulares omnes monachos in sedendo aut loquendo in publicis, aut privilegiatis actibus.
- 36 Vita activa an excedat vitam contemplativam.
De prælatione inter monachos qui videndus, ibid.
- 37 Præferendi an sint clerici seculares regularibus, aut religiosis.
- 38 Clericorum cætus dignior an sit cætu monachorum.
- 39 Præferuntur clericis seularibus in processibus, &c. cum antiquitas status inspicitur.
- 40 Religio quanto magis arcta majoris humilitatis intuitu debet aliis præstantiorem locum cedere.
- 41 Controversia majoris humilitatis intuitu inter quasdam religiones refertur.
- 42 Controversia refertur inter Capucinos, & Jesuitas, contententes humiliori loco se omnes stare debere, ubi Christi auctoritate comprobatur.
- 43 Canonici Cathedralis præferuntur canonicis collegiatis Ecclesiæ.
- 44 Canonici Cathedralis dicuntur clerici primi gradus, Canonici collegiatis clerici secundi gradus.
Etiam si sint clerici Capelle Regiæ, ibid.
- 45 Canonici secundi gradus præferuntur Parochis.
- 46 Parochus præferuntur clericis mercenariis, & Capellanis.
- 47 Clerici seculares præferuntur religiosis.
- 48 Confraternitas dignior præferuntur minus dignioribus, cessante anterioritate, & quasi possessione.
- 49 Confraternitas habens statum nobilitatis, aut puritatis sanguinis, aliis in dubio præferuntur.
- 50 Nobilitatis ratio etiam in spiritualibus habetur.
- 51 Confraternitas Advocatorum, & Doctorum præferuntur aliis in dubio.
- 52 Confraternitas Advocatorum que præferunt militum.
- 53 Præcedentia cause, & rationes, apud quos videnda sunt, tam inter Ecclesiasticas personas, quam seculares, & de variis questionibus.
- 54 Rectores Ecclesiæ parochialis in sua Ecclesia in iis, que sunt minus attinent, omnibus indistinctè præferuntur, cessante consuetudine.
- 55 Rectores in sua Parochia præferuntur Canonicis collegiatis accedentibus processionaliter ad Parochiam certis diebus.
- 56 Rector in propria Ecclesia veluti in propria domo dicitur Imperator, & Rex.
- 57 Major debet cedere minori, dum est in domo minoris.
- 58 Archiepiscopus in diocesi Episcopi debet hanc honorare.
- 59 Equales in dignitate in proprio territorio sibi invicem præferuntur.
- 60 Rector in sua Parochiali Prælati dicitur.
- 61 Rector in sua Parochiali tantam habet potestatem, quantum Prælati collegiatis habet potestatem.
- 62 Beneficium Curatum magnam dicitur habere præminentiam.
- 63 Parochialis in impetrationibus, & aliis requiritur specialis mentio.
- 64 Rector in sua Parochiali non præferuntur capitulo Cathedralis.
- 65 Canonici Cathedralis præferuntur Abbatibus regularibus in processibus.
- 66 Ecclesia Cathedralis exercet Sacramenta omnia, & pro eisdem quilibet potest accedere absque licentia, seu injuria sui Parochi.
- 67 Episcopus cum omnibus Parochis concurrat, habetque curam animarum exercitium.
- 68 Abbates in sua Ecclesia non præcedunt capitulum Cathedralis.
- 69 Religiosi in sua Ecclesia præferuntur Canonicis collegiatis circa officia defunctorum, non autem Cathedralis processionaliter congregatis.
- 70 Monachi an possint cum capa, & Cruce processionaliter ingredi Parochiam, ad exportandum cadaver eligentis apud ipsos sepulturam.
- 71 Monachi non habent territorium nisi intra ambitum sui monasterii.
- 72 Processiones non possunt facere regulares extra claustra sui conventus.
- 73 Religiosi intantum eximuntur à jurisdictione Ordinarii, in quantum sibi conceditur in privilegio non aliter.
- 74 Processiones regularium extra claustra potest Ordinarius impedire, cessante consuetudine, aut privilegio.
- 75 Parochiam alienam ingredi quis non potest ad aliquod officium divinum exercendum sine licentia Rectoris.
- 76 Parochus proprio pertinet portare cadaver eligentis sepulturam in alia Ecclesia.
- 77 Processionaliter cum capa, & Cruce posse religiosos intrare parochiam alienam ad exportandum cadaver apud eos eligentis sepulturam, qui assensum.
- 78 Que magis vera opinio sit, & usu receptor.
- 79 Rector cum capa, & Cruce potest in exportato cadaver in Ecclesiam Religiosorum, in qua elegit sepulturam, & in monasterii portam accipit à Parochio ultimum vale.
- 80 Consuetudo potest operari, ut religiosi vocati ad funus portent Cruces, quavis apud se cadaver non sepeliatur.
- 81 Parochi absque licentia funus levare non potest, antequam per eum dicatur antiphona Subvenite.
- 82 Stola est significativa potestatis Rectoris, que idem operatur in Rectore, quod pallium inter Episcopos.
- 83 Rector, vel alter, qui defert stolam in tumulandis defunctis, aliis præferuntur.
- 84 Rectoris substitutus deferens stolam in tumulandis cadaveribus, aliis præferuntur.
- 85 Parochi absque licentia non potest funus levare nisi jubente ipso per dispersionem aquæ.

- 86 Parochus potest surripere Cruces, & alia processionalia tollere, religiosis processionaliter accedentibus ad suam parochiam, pro tollendo cadaver eligentis sepulturam apud religiosis.
- 87 Parochus primò facit officium in Ecclesia dicendo orationes, & intonando primo versus.
- 88 Parochus præferuntur, quando defertur funus extra suam Parochiam.
Parochi præferuntur etiam Canonicis collegiatis, ibid.
- 89 Parochus in præjudicium Ecclesiæ, aut successorum, an possit amittere, vel non utendo, vel consentiendo renuntiare juri Prælationis.
- 90 Parochi successores possunt contravenire facto invalido antecessoris.
- 91 Parochus potest præcedentiam peritiam per prædecessores recuperare.
- 92 Finis, cui conceditur, censetur concessum necessarium ad finem consequendum.
- 93 Sepeliendi jus habens potest etiam per alienos fundos, & territoria deferre cadaver.
- 94 Casus de facto refertur, de quodam subito mortuo in alterius parochia, ut sit à proprio Parochio extrahendus, si commode fieri queat.
- 95 Inter Parochos duos, quando sit locus præventioni in funtando corpus Parochiani utriusque.
- 96 Et quid si præventio nulla sit, quomodo controversia diffinitur.
- 97 Compositio controversia non potest in tumulandis defunctis, ut cadaver exhumetur, etiam per attentatum, cum sit expellenda diffinitiva.
- 98 Compositio Ordinarii iuxta Concilium, etiam si non habeat præ oculis, qua hoc capite dicta sunt, non desinit habere executionem.
- 99 Compositio ex Trid. sess. 13. cap. 25. de regular. super controversiis, non recipit appellationem suspensivam, secus devolutivam.
- 100 Componere potest Ordinarius controversias in processibus, sed non punire delicta, & vulnera commissa per exemptos, aut laicos.
- 101 Componere controversias iuxta Tridentinum ortas inter Religiosos potest Episcopus, si ex eisdem oriatur scandalum, secus si non oriatur.
- 102 Ad processiones publicas omnes exempti etiam vocati accedere debent, nisi strictiori clausura viventes.
- 103 Ad processiones publicas etiam clerici servientes in Ecclesiis equitum Hierosolymitanorum compelluntur per Ordinarium, accedere.
- 104 Ad processiones publicas non compelluntur regulares, qui abjunt à Civitate ultra dimidium miliare.
- 105 Ad processionem non coguntur exempti, qui sunt nullius diocesis, vel extra civitatem in loco habente plebem.
- 106 Ad processiones non compelluntur regulares, ubi non accedent consuetudinem habent legitimam.
- 107 Ad processionem publicam clericos seculares, etiam exemptos, si habeant beneficium simplex in diocesi, compellit Ordinarius.
- 108 Et quid in clericis nullum habentibus beneficium, sed officium in Ecclesiis.
- 109 Ad processiones generales an possint regulares compelli per censuras, & alias penas.
- 110 Ad processiones allicuntur, & incitantur confraternitates laicorum, non tamen compelluntur, nisi ex voto teneantur.
- Contraria opinio verior, ibid.
- 111 Processiones ad publicas tantam potest Ordinarius accedere, compellere aliquos.
- 112 Processiones publicæ que sunt, & quales particulares & de materia processionum, remissive.
- 113 Processiones, ut religiosi compellantur accedere, debet fieri ex gravi causa.

Controversias omnes de præcedentia, quas perspicue cum scandalo videmus, inter Ecclesiasticas personas tam seculares, quam regulares, cum in processibus, tum in iis, que sunt in tumulandis defunctorum corporibus, & in deferenda umbella, & aliis similibus, Episcopus amota omni appellatione, & non obstantibus quibuscunque componat, & in disponendo, decrevit sacrum Concilium Trident. sess. 25. cap. 13. incipit, controversias omnes, &c. hoc idem tenet Gratian. decif. 212. numero 3. cum duobus sequentibus, Perez de Lara in suo celebri, & usili tractatu de anniversariis, & capella. l. cap. 24. numero 29. & num. fin. Anton. Gama decif. 1. num. 8. Zerola in præsi Episcopali, verbo processiones, versiculo ad tertium principale, in prin. prima parte, fol. 236. decisio Rotæ novissima in declarationem Concilii edita 88. & melius decisio 1. quæ decisiones inter declarationes Concilii sedent recondita per Fatinacium, Emmanuel Rodriguez nova regula tomo 3. quest. 37. articulo 3. per eum Trident. ac declarationem Cardin. firmat Joan. Hieron. Campanill. digestor. jur. canon. rubr. 13. numero 120. &c. 12. num. fin.

Quod quidem Trid. caput & decretum omnes intelligunt, & extendunt ad confraternitates quascunque, etiam laicorum, ut in eis Ordinarius Ecclesiasticus possit pariter componere controversias, & tumulantes incidentes & contingentes, & quod inter eos definierit, esse appellationem remota, & quantibus reclamantibus, subterfugis, & aliis hujusmodi executioni mandatum, ita decrevit Gregorius XIII. in Bulla 86. fol. 1323. Zerola loco proxime citato, d. versiculo ad tertium principale, per totum, dictam Bullam referens ipse ibi Gratian. in dec. 232. n. 1. quem ad id referens etiam sequitur Perez de Lara diff. c. 29. n. 26. & 31. etiam sequitur Joan. Gaudier. præli. questio. canon. li. c. 35. Campanill. divers. jur. cano. rubr. 12. cap. 13. n. 122. & magis in terminis de appellationibus subla- tus hoc casu; idem Campanill. rubr. c. 12. n. 13. ad quod adducit in terminis constitutionem Gregorii XIII. quam sine ratione in contrarium sensum curat deviare, vide Campanill. dict. cap. 12. n. fin.

Ex quo enim modus, & ordo incendi in processibus, ferendi Crucem, & similia sint actiones spirituales, ut affirmat Navar. consil. 3. n. 6. de foro compet. l. 2. quem sequitur Lara dict. num. 29. in quibus iudicio Episcopi laici subsum, cum in eorum cognitione rebulque & actibus spiritualibus iudices laici, ut incapaces nullam habent potestatem. c. 1. & cap. 7. de iudicis, bene quidem, yb. diff. idem nihil mirum ut hæc compositio, ut præparatorium ad actionem, sive in possessorio, sive in petitorio intentatam, vel intentandam, eidem pariter competere & pertinere dicatur, ex argumento de præparatoriis ad præparata, quod solent communiter deducere Doctores ex eorum infirmitas, de penitentis, & remissio. ff. ad legatum, & leg. ad rem mobilem, cum ibi nota. ff. de præcurator. & ideo quoniam, de sententia excom. l. 6. cum vulgaribus, & ideo iudex præparati debet esse iudex præparantis, Bald. & reliqui, in l. Ordinarii, nu. 2. 3. & 4. C. de rei vindicatio. Girba dec. 113. & n. 8. Gratian. digestor. for. 175. d. n. 25.

Cum decreto autem d. Concl. Trident. nihil in jure magis concors esse potest, quam text. in leg. a quissimum, & ejus remedium ff. de usufruct. junctio §. si. L. antecedenti, a qua ortum habet, & dependet, ubi quæritur ibi, sed si inter duos fructuarios sit controversia. Respondet in d. l. a quissimum, sequi, ibi; Cur enim, inquit Julius, ad arma, & rixam procedere patiatur Prætor, quos potest jurisdictione sua componere? Quis sententiæ Celsus quoque lib. 18. Digestorum probat, & ego voto veram, &c. à quo textu plura remedia huic similia originem traxisse, probant Doctores protinus allegandi ad idem etiam

etiam text. in cap. fin. ibi poterit ad componendum in...

- 6 Remedium igitur dicti Concilii decreti provenit a...
7 pro illo instanti, si vis non in iudicio cepti...
8 Index igitur Ecclesiasticus vim nullam facere...
9 omnes in l. causas Cod. de transactio. Maranta de ordine...
10 Ex quo patet concordiam, & compositionem non iudicio...
11 Nonnulla tamen pre oculis ordinarius habere debet...
12 Et quoniam nec in hac nostra iudicis officii compositione...

multis sequentibus, quoniam vide Sed appellatio emissa...

Deinde quia compositio hanc non patitur dilationem, quoniam processio, umbellae delatio, cadaverum...

Deinde, quia hanc definitio, & compositio non est diffinitiva sententia, sed interlocutoria merè, quia...

Nonnulla tamen pre oculis ordinarius habere debet, ut in primis curaturus, ut si Religiones, sive confraternitates...

probat text. in cap. cum olim, de consuetudine, per quem ibi dicit Bald. in l. nota, quod consuetudo signat locum...

Unde Gregor. Papa XIII. in sua Bulla 86. fol. 1323. dedit modum ordinario decidendi, ac componendi...

Quod verum est, licet alius solitum esse dicatur, si bis fiat, scilicet per duos actus, ut notat Julius Clarus...

Si autem inter confraternitates contententes nulla sit consuetudo demonstrans prelationem, nullaque quasi possessio...

& expresse probatur ex Bulla 86. Gregor. Papa XIII. fol. 1323. disponente, quod si de quasi possessione...

Ex eadem autem Bulla Gregorii constat, ut inter eosdem mendicantes quasi possessio precedentis attendatur, si minus de hac quasi possessione conlisterit...

Si verò de prioritate, nec posterioritate conlisterit digniore, preferendus esse, docet gl. in s. aliam, in l. de honorum possessione, quam ex pluribus authoribus...

Bulla, & de hac oratione inter Monachos vide late post alios Campanill. divers. jur. canon. rubrica. 12. c. 13. d. n. 121. fol. 55.
37 Quæstio autem viget inter clericos sæculares, & regulares alioque Religiosos, qui eorum aliis præferatur. Ad cuius resolutionem solent in medium profere illam aliam Doctoris nostri quæstionem, in cœtus clericorum dignior sit cœtu Monachorum, ut videre licet per Joan. Andr. in rubrica. delictum. de reg. juris in 6. col. 3. & gloss. fin. in c. qualiter & quando in 2. de accus. Domi. Cardin. Alex. in cap. Episcopos, 17. dist. glossam in versiculo religioso, versiculo exhiberi, se sententia extant. Divum Thom. in quodlibeto 3. art. 17. pro quo etiam vide Fel. in rubrica. de major. & obedientia n. 5. ubi ad fin. dicit, quod non legitur, talis status est perfectior, ergo honorabilior, unde quoad prælationem in processibus, & similibus clerici sæculares attenduntur, cum eorum origo anterior sit, & antiquitas itatus inspicitur ad hoc, & idem etiam tenet Nicol. Bœrius in tractatu de autoritate magni consilii, num. 84. imò quia religio quantum magis arctæ, atque strictæ regulæ, ratione majoris humilitatis, & paupertatis quam proficitur; tantò magis se debet abstinere à vanitate, & humiliori loco se conscribi, altiore etiam & honorabiliorem aliis cedendo, ut aliis legitur apud Alber. de Ros. in suo dictionario relatum à Bœrio ubi proximè n. 78. ad medium, diu durasse in Curia Romana quæstionem inter ordinem Humiliorum, & quosdam alios Monachos, & Religiosos, virtute & humilitate ductos, qui prius forent pulsaturi matutinas, & consonat quod Campanill. divers. jur. canon. rubrica ca. 12. cap. 13. num. 8. & in nostris temporibus unum vidimus mirabile, & execrabile humilitatis exemplum Salmanticæ in exequis Margaritæ nostræ Hispanicæ Reginæ (universitatis seu scholarum expensis factis) inter Capucinos, & Jesuitas, qui dum inter alias religiones collegiæ, & scholasticorum nationes contendebatur pro altiori, & honorabiliiori loco; inter se virtutis amore magna lis orta fuit, qui infirmiori & humiliori magis digni sunt, quem utraque Religio appetebat unamquamque pro suæ intentionis fundamentum humilitatis majoris rationem in medium profertentem, inter quos Capucinorum vicit intentio, quæ his, & controverſia admodum laudabilis fuit in tota Hispania, & ubilibet ita videbitur. Quibus convenit illud Lucæ, c. 22. ibi: Facta est autem controverſia inter eos, quis eorum videretur esse major, dixit aut. m. eis, &c. Vos autem non sic: sed qui major est in vobis fiat sicut minor; & qui præcessor est, sicut ministrator, &c.
38 Ex superiori à nobis tradita regula, & doctrina attentat Ordinarius, ut Capitulum, & Canonici sæculares Ecclesiæ Cathedralis præferantur Capitulo, & Canonici alicujus Ecclesiæ collegiatæ, licet in redditibus æquales, pro quo facit cap. statutum, §. 1. de rescript. l. 6. & not. Dominicus in cap. Episcopos, 17. distinctione, Fel. in dict. rubrica de major. & obedientia. columna 3. Bœrius ubi supra, n. 78. & n. 15. supra, Innoc. in cap. fraternitatem, versiculo frequentius, de sepulchro, pro quo etiam facit cap. quamvis, 1. de praben. in 6. & regula Cancellarie 12. incipit, item quod provisiones, quia illi dicuntur clerici primi gradus, hi autem dicuntur clerici secundi gradus, ut per Innocentium in cap. des. de rescriptis, & in fraternitatem in fin. de dominio. Card. Alex. in d. cap. Episcopos, etiam si arcæ Cappellæ Regalis Palatii sint, cap. cum Capella Burgundie, de privilegio. Abb. Siculus in cap. cum non liceat, in 2. notab. & ibi Fel. colum. 1. versic. Justa Benedicta, &c. de præscriptio & tenet etiam Bœrius ibi. Deinde quæ hi clerici secundi gradus præferri debent Rectoribus Parochialium Ecclesiarum; ut per arg. c. licet canon. juncto cap. statutum, de electione in 6. & Rectores cæteris

Clericis mercenariis, seu Cappellanus fecundum Cardinalem Alex. in d. cap. Episcopos, & Bœrium ubi proximè, nu. 83. & hi sæculares clericis præferuntur, præceduntque regulæ clericos & omnes religiosos, ut supra dicitur, & probatum reliquimus.
39 Ex superiori doctrina, nempe, quando non apparet de prioritate, seu posterioritate digniore præcedere debere, quam hucusque extendimus, & ampliavimus, deducitur, & infertur; ut idem repetamus in confraternitatibus circa præcedentiam certantibus, ut in specie firmat Perez de Lara in tract. de annivers. & Cappell. lib. 1. cap. 24. n. 28. & hinc fit, ut confraternitas habens statuta nobilitatis, & puritatis sanguinis, in hoc dubio præferatur aliis, ut per Mascari, cons. 25. & Mencha. contr. illust. in præfat. Tibertius Decius cons. 21. per totum vol. 1. & aliis, tenet Perez de Lara proximo loc. cit. cum in spiritualibus etiam habeatur ratio nobilitatis, ut videre est per eundem in l. 2. c. 4. idem etiam extendendum est ad confraternitates Doctorum, seu Advocatorum ex his quæ late congesti, & dicit alter Lara de alim. in princ. nu. 24. ex Chaffaneo, Tiracollo, & Otalora, quòd nobiles & literati viri celsioribus sedibus, & locis sedere debent, quia cæteris sunt digniores, & tradit etiam Did. cum Perez in l. 1. tit. 6. l. 1. ordin. col. 2. adeo ut horum Doctorum, seu literatorum confraternitas præferatur militum confraternitatibus, ex his quæ adduxit ex aliis Bœrius, in tract. de autoritate magni Consilii num. 93. cum seqq. & Boba. in poli.
40 Alias causas præcedentis videre poteris per Marcellinum d. cons. 25. Tiberium Decian. consil. 21. vol. 1. Bœrium in tract. de autorit. magni Consil. Chaffaneo in catalogo gloriæ mundi, 4. part. consil. 7. cum sequent. Felin late in rubr. de major. & obedientia, col. 5. cum sequentibus, & varios alios, Lancelot. Conrad. in templo jud. lib. 2. c. 9. Paul. Fufe. de visit. lib. 2. c. 15. n. 66. & plurimos etiam Car. Tusc. lit. P. concl. 477. & lit. D. concl. 430. & lit. C. concl. 377. & de aliis circa præcedentiam difficultatibus, & quæstionibus, & quis major ad hunc effectum esse dicatur tam inter Prælatos, aliasque personas Ecclesiasticas quam sæculares, ac confraternitates, aliasque universitates, & Principes titulares, & de aliis plurimis penè in finis consilium etiam potes latissimè scripsi per D. Chaffan. ubi supra, in 7. p. in pluribus ejus considerationibus, præceterum 14. 26. 37. & seqq. 38. & aliis omnibus seqq. necnon n. 6. consil. 1. Frecciam de subseculis, l. 2. in verbo, quis dicatur auctor, à n. 47. Gratian. in discept. forens. part. cap. 108. per totum. Perez de Lara loc. cit. supra, Joan. Hier. Campanill. divers. jur. canon. rub. 12. c. 12. per totum, & cap. 13. d. n. 40. & remissivè per Cæned. quæst. canon. 26. n. 15. late Riccium in præf. Eccles. præcedentiarum, de consil. 577. cum multis seqq.
41 Desuper in hac compositione Ordinarius habere debet præ oculis circa Rectores Parochiarum, & curæ animarum, dum in sua Parochia sunt, ut ipsos omnibus præferat, & anteponat eo loco, & quod de his supra diximus, intelligitur, dum extrà suam Ecclesiam sunt. Eum verò verum est, quantum attinet ad jus commune, dempta consuetudine, seu præscriptione, vel etiam quasi possessione (quoad compositionem, de qua agitur) Rector intra propriam Ecclesiam majorem debet præcedere omnes, quoscumque alios majores, & superiores in dicendis Missis solemnibus, & aliis rebus, & præminentis quibuscumque, tangentibus, & concernentibus ipsius Rectoris officium, & munus, ita docet Chaffaneus in catalogo gloriæ n. 4. p. consideratione fin. ubi plures auctoritates divinas Scripturæ allegat, & ita fuisse determinatum in Romana Curia in una decisione Calaguritanâ præminentiarum debitario 16. Novembris 1592. testatur Hieron. Gonzal. super regula 8. Cancellar. de mensibus alternat. gloss. numero 105. ubi dicit fuisse resolutum, quod Rector in sua

sua propria Ecclesia, inspecto jure communi, erat præferendus Decano, & omnibus capitularibus collegiatæ; ad eam Ecclesiam processionaliter certis diebus ex antiqua consuetudine accedentibus, qui quidem Gonzales dicit ibi, se informasse pro quodam procuratore, ad favorem Rectorum provincie de Guipuzcoa, contra Archiepiscopum ejusdem provincie, præcedentem, & intentantem præcedere debere dictos Rectores intra proprias illorum Ecclesias, tanquam caput ejusdem provincie; in quo quidem, licet dictus Archiepiscopus prius in judicio summariissimo, punita, manutentionis, seu ut aliter dicitur, tenentis, & similia, tamen iterum tandem ipse succubuit Archiepiscopum, contra quem, & in favorem Rectorum in petitorio resolutum fuisse, coram R. P. D. Litta giudice illius causæ sub die 22. mensis Martii anni 1604. & multa in proposito, & comprobationem, mirabilemque doctrinam adducens videndus est Gratia. discept. forensi. cap. 298. per totum.
52 Rector namque in propria Ecclesia, veluti in domo propria, dicitur Imperator, & Rex; c. duo. 23. q. 4. Abb. in cap. venerabilem, sub n. 19. de electione, qui ibi post Joannem Andream ad propositum hoc illud de Richardo Rege Angliæ narrat, & Rustico, qui quidem eundem Regem alapa percussit ex eo, quòd in domo ipsius Rustici illi cedere, atque obedire recusarat, unde dicit Lucas de Peña, & Joannes de Platea in l. nihil. Cod. de palatii, consilio 67. incipit; dico ergo, nu. 12. & sequentibus lib. 2. quòd major debet cedere minori, dum est in domo minoris, & ita didum fuisse in dict. decis. Rotæ proximè citata, affirmat Gonzales in d. regul. 3. gloss. 7. n. 107. & facit ad propositum, quod dicit Chaffaneus in catalogo gloriæ mundi 4. part. 21. consideratione, quod Archiepiscopum in terra, & dioecesi Episcopum, debet honorare Episcopum, per in d. nihil, ubi dicitur, quòd reverentia non solum ab inferioribus debetur superioribus, sed quandoque etiam à superiori debetur inferiori, facit gl. in l. apud eum ff. de munitionibus, & quia quando sunt duo æquales in dignitate, quilibet in suo territorio est major altero, faciunt quæ dicit Cepola in tractatu de Imperatore milit. eligendo, vers. pro Imperatore, col. 12. & Chaffaneus loco citato, referens Gonzales tenet Gratian. discepta. forens. c. 298. n. 89. cum sequentibus.
53 Maxime cum Rector in sua propria Ecclesia Parochiali Prælatus dicatur, textus est in cap. in apibus, 7. q. 1. nec non habet tantam potestatem, quantum habet Prælatus cum Capitulo in sua Ecclesia collegiata, ut misit dicit, & advertit Abb. Panormit. in cap. 1. sub nu. 28. vers. si verò in Ecclesia, de dolo & contumacia, cujus dictam summam cum ratione laudat Gregor. Lopez in l. 2. gloss. fin. titul. 16. part. 1. ad quod bene etiam facit ead. lex 2. in fin. imò Rectores in suis Parochiis Apostolorum vices sustinent, ut tenet Roma. in vers. Culo fin. seu sermone incipiente, vos estis sal terre, n. 1. quæ propter Beneficium curatum magnam dicitur habere præminentiam, ut per Rotam, decisione 1. nu. 11. de officio Archiepiscopum, in antiquis, & Gonzales in d. gloss. num. 108. & nu. 4. supra, qui eadem glossa ibi copiosè agit, ut propter horum beneficium magnas specialitates, & pericula, specialis eorum requiritur mentio, faciendâ in impetrationibus, & spectatis, & aliis, de quibus per eundem, ibi à princ. & ex joribus vulgaribus, & sequens in totum Gonzal. idem dicit Gratian. ubi proximè.
54 Hæc tamen annotatio, ut Rector in sua Ecclesia, veluti domo propria, aliis debeat, etiam majoribus, præfere, dempta consuetudine, fallit in Canonici Cathedralis Ecclesiæ collegiatæ, & in forma Capituli statutibus, & procedentibus; nam cum tunc Ecclesiam Cathedralē representent, quæ plus aliis honorari debet, ut notanter dicit Dominicus de sancto Geminiâno Salgado de Protect. Reg.

in c. quamvis, in princ. §. quanquam, in 3. nota de præbendis, 5. Felin. in cap. postulat. col. 7. de rescriptis, & in cap. meminimus, in fin. 2. colum. de accusatio. dicentes, quòd Canonici Cathedralis Ecclesiæ præcedunt Abbatibus regulares in processibus, & facit illud Abb. in c. cum non liceat, in princ. de præscript. dicentis Ecclesiæ inferioris debere reverentiam Episcopo, & sic Ecclesiæ Cathedrali, ut argumentatur Chaffaneus in dict. tractatu, seu catalogo gloriæ mundi, 4. part. 32. consil. de ratio, vers. si id intellige prædicta, &c. & Bœrius in tractatu de autoritate magni consilii, n. 15. ad fin. ubi hoc eam ratione dicit, quia Ecclesia Cathedralis est major, & communis omnium Dioecesanorum, adeo ut ad eam singuli utriusque sexus clerici, & laici, pro sacramentis recipiendis, & divinis officiis audiendis, recurrere possunt, sine proprii Rectoris licentia, seu injuria, cum tota Dioecesis si Parochia Episcopi, & Episcopus cum omnibus Curatis, & Parochis Dioecesanis concurrat, debeatque curæ animarum exercitium, & facit quæ dicit Chaffaneus ibi consideratione 25. multa cumulat Gratian. discepta. forensi. cap. 298. à n. 89. & magis in specie à nu. 73. qui post alios hæc intelligit doctrinam, quando Episcopus est præfatus, & inter Canonicos collegialiter congregatos, ut tunc capitulum Parochos præcedat, ut late ibi comprobatur.
55 Hinc est, ut ipse Chaffaneus in dict. consideratione 32. vers. ex quibus constat, merito reprehendat quosdam Monachos, qui in obitu cujusdam nobilis viri appetentes, & certantes ultimam locum habere cum capta, in sua propria eorum fratrum Ecclesia etiam post Episcopum, & Canonicos Ecclesiæ Cathedralis, reddens rationem, quia etiam Abbas eorum non potest præferre majorem locum in præsentia Episcopi, & canonicorum Ecclesiæ Cathedralis collegialiter procedentium, ut jam dictum est: cui reducenda esse putato quæ Zerola in praxi Episcopali, 2. p. verbo funus, vers. 9. asseverans, cadaveribus defunctorum ad Ecclesiam fratrum mendicantium delatis officia mortuorum, reliquæque munia, quæ in hujusmodi monasteriis solent adhiberi non à Canonicis, seu clero, sed à eisdem fieri, ac peragi debere, ad quod allegat S. Congr. declarationem 320. (quam in meis inventire non potui) cujus assertio intelligenda est, quoad Canonicos Ecclesiæ Collegiatæ, & cæteros clericos; non tamen quoad Canonicos Ecclesiæ Cathedralis collegialiter, & in forma Capituli congregatos ad funus, seu cadaver sepeliendum, ex prædictis rationibus, & auctoritatibus, contrarium etenim nec jus, nec ratio patitur.
56 Quoniam modo Ordinarius se queat habere in definiendis controverſiis ortis inter Rectores Paroch. Ecclesiæ, & inter fratres Religiosos cum capta, & Cruce, processionaliter ingredi volentes, ad portandum cadaver illum, qui apud eos sepulturam elegit, in cujus quæstionis resolutione duplicem debet controverſiam Ordinarius componere, altera inter Rectores, & fratres, altera inter Rectores ipsos, veritatem indagantes, siquidem ipsos inter se pugnantibus reperit. Est oritur difficultas, quòd Monachi non habent territorium nisi intra claustra, & ambitum suorum monasteriorum, dicit Cardin. in clementi. 1. nu. 1. de statu monacho, ubi dicit monasteria esse territorium Abbatis, non extra Caputaquensis decis. 225. par. ... quos ad id sequitur Zerola in praxi Episcopali. l. parte, verbo processionem, vers. ad quartum extra claustra, qui ex hac ratione dicit; sequitur tamen non posse extra claustra sui conventus facere processiones, argumento cap. certum est quidem, 7. de consecratione, dist. 1. ubi multa fundamenta ad hoc adducit, affirmans, se ita in omnibus civitatibus vidisse practicari, & semel de eo dubitari, fuisse dictum, Monachos non posse sine Ordinarum licentia, nisi intra claustra, & ambitum suorum monasteriorum processiones facere; quia in tantum eximuntur à jurisdictione Ordina-

98 Animadverto etiam, ea quæ hæcenus congesta sunt, ex quibus diximus, debere Ordinarium in controversiis componendis in processibus; & simili- bus ortis (præ oculis suis habere, ut suum animum, & arbitrium melius possit informare) non ita necessitate ipsum, ut si omittat, suam queat compositionem executioni mandare absque metu violentiæ, ea nam- que pertinent ad iustitiam principalem, seu iustitiam, iudici superiori de appellationis causa cognituro refer- vatum, & pertinentem; non tamen ipsa nullam com- positionem reddere queunt, ut locus sit regulæ. l. 4. §. condemnatum, ff. de re iudic. scilicet sententiam nul- lam non mereri executionem, & iudex, qui eam exe- quitur, deferendo appellationi, ab ea vim facere, de quo latius suo loco agendum est Deo dante 3. picap. 9. d. princ.

99 Insuper unum porro necessarium est adverteret ut appellatio, quæ prohibita extat per d. Concilii Trid. 13. sess. 25. de regul. de quo ad principium à compo- sitione supradictarum controversiarum, non ita absolu- te intelligenda est; sed tantum quoad unum affectum suspensivum: ita probat Cardinalium declaratio super eodem capitulo, verbo. *amota omni appellatione*, in hæc verba: Intellige ad effectum suspensivum, sed cum pro- venit sententia Episcopi, bene appellari poterit ad ef- fectum devolutivum, ex congregationis sententia in una Hieracensi, &c. Hæcenus de declarat. fol. mihi 436.

100 Ultimo loco per huius capituli complemento ani- madverto, quod licet Ordinarium talis compositio sit concessa super controversia in processibus, aliud erit dicendum de maleficiis, vulneribus, & delictis ibi commissis: puta, inter exemptos, vel laicos, quia tunc iudex, qui alias debet de eis cognoscere, & animad- versio pertinet, punitio competit; ita in simili dicit Oldrad. in suis consiliis, quem vide in repertorio, verbo, *compositio facta de contr. &c.* & per id inquire consi- lium, quia in meis & aliis nunquam reperire potui, sed nihilominus doctrina in se iudicia est.

101 Uterius circa hoc cap. 13. de reform. sess. 25. de regula, ut quamvis ex eo detur Episcopo facultas ad se- dandas controversias ortas inter ipsos regulares, intel- ligi tantum debere, dicit Decianus lib. 2. consil. 63. num. 10. quando ex ipsis controversiis sequitur scanda- lum; si autem illud non sequatur, non cognoscet Episcopus, quem etiam sequitur Cænedus in q. c. 26. 217. pro quo sunt ponderanda illa verba ejusdem Concilii ibi. 17. quæ persæpe cum scandalo oriuntur.

102 Unum tamen quotidianum obiter non omittam, ut exempti omnes tam sæculares, quam regulares quicumque, etiam Monachi, ad publicas processiones vocantur, accedere compelluntur, iis tamen exceptis, qui in strictiori clausula perpetuò vivunt, juxta Con- cilio Trident. dispositionem cap. 13. sess. 25. de regul. tenent etiam Zerola in praxi Episc. 1. part. verbo proces- siones, §. 2. Emmanuel Rodrig. quæst. reg. tom. 3. q. 36. Barbof. in remiss. ad idem Concilium. n. 4. Aloyf. Ricc. Curie Archiepisc. Neapol. decis. 9. Gratian. decis. 232. Bald. decis. 339. par. 2. charissimus mihi, ac doctissimus Perez de Lara in trad. de universa. & Capell. x. p. cap. 24. num. 14. Joan. Franch. Leo in thesauro fori Eccles. l. p. c. 8. n. 18. Joan. Hieronym. Campan. diver. jur. can. non. rubr. 12. c. 13. n. 117. Marc. Anton. instit. major. l. 2. tit. 1. n. 5. idem Zerola in praxi, 1. par. §. excommuni- catio causa materialis. ibi secundò fall. Vivald. in candelabro, 1. part. tit. de abolitione, c. 13. Flamin. Parif. de resi- gnat. benefic. lib. 3. quæst. 11. n. 18. Paul. Fusc. trad. de visit. lib. 2. cap. 8. n. 12. & cap. 15. n. 64. Cæned. in quæst. canon. 26. num. 15. qui num. 170. ad fin. adducit sacre congregat. declarationem 360. qua disponitur, sacer- dotes etiam servientes in Ecclesiis equitum Hieroso- lymitanorum, posse similiter compelli ab Ordinario, ut intersint iis processibus. Quo quidem subla-

ta fuit antiqua Doctorum controversia in c. nimis. el. 2. de excessibus prelati. Felin. in cap. dilecto, de offic. ordin. an sciñcet, & quando potuisset Episcopus regulares vocare ad processiones, necne.

Regulares autem, qui absunt à civitate ultra dimi- dium milliare compellendi minimè sunt, ut declara- vit sancta Congreg. teste Gratiano ubi proximè, n. 9. 105 Aloyf. Ricc. Curie Archiep. Neapol. decis. 131. Bard. in d. remiss. n. 7. Lara, Campan. & Leo, ubi suprà, & hi duo ultimi idem dicunt de exemptis, qui sunt nullius diocesis, vel extra civitatem in locis, in quibus ha- bent plebem, qui cum illa plebe debent facere pro- ceSSIONem, juxta alteram ejusdem Trid. declaratio- nem relata ab eodem Joanne Franch. Leone, veluti etiam hi regulares compelli non possunt ad processio- nes accedere eo in loco, in quo habent consuetudi- nem legitimè acquisitam, non accedendi, prout sit declaratum à sacra congregatione rituum, se vidisse testatur Joan. Hieronym. Campanill. divers. jur. canon. rubr. 12. cap. 13. sub. n. 117. post medium.

Et nota, quod per idem Tridentinum, ibi, tam cleri- ci sæculares, quam regulares, &c. sacra Congregatio, clericos omnes Diocesanos, quantumvis exemptos, si beneficia etiam simplicia in Diocesi obtineant tene- ri, & compelli posse ab Episcopo, ut accedant ad processiones, firmant Aloyf. Ricc. in collect. decisio part. 4. collecta 882. in princ. Barbof. in remiss. ad Tri. super d. cap. 13. sess. 25. de regul. n. 6. Bald. decis. 339. part. 2. & hi duo ultimi quarunt, an procedat in clericis non- dum beneficiatis, sed tantum obtinentibus officium in Ecclesiis, & affirmative respondent.

Sed major extat difficultas, an religiosi possint ab Episcopo compelli, & censuris distringi, ut vadant ad publicas processiones? Et pluries per sacram Con- gregationem fuisse decisum, non posse compelli, sed ascisci, vocari, & allici, refert Quaranta in summa Bul- larii, verbo, *profectantia*, in fin. fol. 339. & tenent Tho- mas Sanchez. tractatu de mar. lib. 7. discept. 33. num. 13. Emmanuel Rodrig. in summa, tomo 1. cap. 74. num. 4. allegans Gambar. de offic. legat. lib. 8. cap. uli. num. 7. Sed contrarium verius existimo, ut possint censuris compelli tenent Gratian. dec. 232. nu. 13. quem refert, & sequitur Perez de Lara de anniver. Capell. lib. 1. c. 24. num. 14. Marcerat. dec. 35. dub. 2. Barbof. in rem. ad d. c. 13. numero 5. optimè latèque Zerola in praxi. ad d. 1. part. verbo processiones, sub §. 1. & versic. ad secun- dum, & iterum verbo excommunicatio, de causa ma- ter. §. 4. versic. 2. qui loquuntur de compulsionem per censuras, penas pecuniarias, alique juris opportunis remediis, optimè Enriquez l. 7. c. 25. versic. ut si vocati, & num. 7. versic. hinc sequitur asserentes non solum posse Episcopum in hoc casu procedere censuris Eccle- siasticis, sed etiam aliarum penarum punitione, Paul. Fuscus trad. de visit. l. 2. cap. 8. n. 12. Cænedus in quæst. can. q. 26. n. 16. qui post Zerolam refert sacram Con- gregat. Cardin. declarat. 32. ita censuisse, regulares, qui non accedunt ad processiones ab Episcopo indictas, posse ab eo puniri per censuras & penas arbitriarias, & alia juris remedia.

Confraternitates tamen laicorum nequeunt com- pelli, sed allici, & incitari, ut tradit Gratianus d. decis. 232. nu. 13. Perez de Lara ubi proximè, num. 16. & 17. affirmantes, ita fuisse decisum à sacra Congregatio- ne, sed si fecerint votum eundi, possunt compelli ad observantiam voti. l. profanos, c. de paganis, l. 2. §. si decimam ff. de pollicitationibus, cap. ex parte, de censibus. Sed contrariam, imò quòd confraternitates laicorum eodem modo possint compelli ad processiones accede- re, testatur, decim fuisse Papæ Marcerat. eiusdem curie decis. 66. Barbof. in remissio. ad Concil. d. c. 23. sess. 25. de regul. n. 5. ante finem, & vide Sair. dec. 5. de officio ordin.

Hæ

Hæ tamen processiones, ad quas accedere, possit Episcopus compellere supradictos, debent esse publi- cæ, ut declaravit sancta Congregatio, de qua, & qua- les publicæ dicantur processiones, & quales particu- lares, & de natura processioNUM, & aliis difficultati- bus, vide Capell. Tholosa. decisio 485. latè, & optimè Zerol. in praxi Episc. 1. p. verbo processiones, Campanill. divers. jur. canon. rubr. 13. c. 13. d. n. 117. fol. 749. ad quos te remitto; cui consonat, quod dicit Felin. in cap. dilec- tus, n. 7. de offic. ord. ut huiusmodi processiones, ad quas reli giosi compelluntur, debent fieri ex gravi, & urgenti causa, quod etiam censent Abb. in cap. nimis prava, n. 3. & ibi optimè Marian. Socin. ex n. 7. de ex- cessibus prelatorum, Cæned. quæst. can. 26. sub num. 15.

CAPUT X.

A duobus iudicibus delegatis, seu & aliis, in eadem causa se invicem inhibentibus, hinc inde appellationi emissæ, quis eorum non deferens vim faciet, & qui, si existant in diversis Senatuum districtibus, ad quem sit recurrendum, ut uter vim faciat, declare- tur: & generaliter quid, & quando à qua- libet inhibitione, sive perpetua, sive tempo- rali appellatio legitima dicatur.

SUMMARIUM.

- 1 Inhibitionis materiam qui tractent.
- 2 Ab inhibitione appellationi non deferatur, an vis fiat.
- 3 Inhibitio dicitur sententia merè interlocutoria.
- 4 Ab interlocutoria non licet appellari.
- 5 Inhibitio an sit interlocutoria habens vim diffinitivæ.
- 6 Interlocutoria, quæ iudex se competentem, aut incom- petentem declarat, habet vim diffinitivæ.
- 7 Interlocutoriam habentem vim diffinitivæ iudex re- vocare non potest.
- 8 Inhibitionem potest idem iudex revocare, & reformare.
- 9 Inhibitionis revocata, & reposita effectus quales, ibid.
- 10 Inhibitionis revocatio an suspendatur per appellatio- nem, ita ut gesta à iudice inhibito sint attentata.
- 11 Et quid si continet damnum irreparabile, aut ipsa revocatio habeat vim diffinitivæ.
- 12 Inhibitionis revocatio sive expressa, sive tacita per remissionem causæ inferiori, non suspenditur per ap- pellationem.
- 13 Inhibitio non causat gravamen irreparabile.
- 14 Ab inhibitione expedita absque causæ cognitione ap- pellatione licita est.
- 15 Ab inhibitione canonice expedita, sive ab ejus revo- catione appellationi non deferens vim non facit.
- 16 & 17. Inhibitio non canonice expedita iustam reddit appellationem suspensivam.
- 18 Sententia nulla sine interlocutoria, sive diffinitiva etiam aliàs privilegiata executionem non meretur.
- 19 Inhibitio minus canonica nulla est, & inferiorem iu- dicem non arctat.
- 20 Inhibitio canonica fit per causæ cognitionem, & par- tis citationem.
- 21 Causæ cognitio ad inhibitionem expediendum quem- admodum per superiorem sit adhibenda.
- 22 Inhibitio de causis nulla reddatur.
- 23 Inhibitio quod non causet attentata in notoriis, & in confessis & convictis, & quod illa causet etiam, ubi sententia sit privilegiata quomodo intelligendum.
- 24 Inhibere potest superior etiã in causis non appellabi-

libus, quando simul cum causæ cognitione cognoscit de natura appellationis an sit privilegiata.

25 Secus si huiusmodi causæ cognitio sit omissa.

26 Concil. Trident. sess. 25. de reform. cap. 14. decla- ratur, & à num. 81.

27 Inhibitionem non canonice, & nullã de stylo Rotæ causare attentata quomodo intelligatur, & seqq.

28 Stylus Rotæ extra Rotam non attenditur.

29 Inhibitio temporalis, quæ, de qua in l. 55. titul. 5. lib. 2. recop.

30 Super sessoria utuntur iudices Ecclesiastici omnes, ut per aliquod tempus inferior supersedeat in causa, donec exportentur acta, & ex eis se informet ad in- hibendum, vel remittendum.

31 Inhibitio temporalis per aliquot dies an recipiat ap- pellationem, & seqq.

32 Forma inducta ad actum perpetuum, non extenditur ad temporalem.

33 Jurisdicção dilatanon dicitur ablata.

34 Super sessoria ad quem effectum sit inducta, & quibus casibus locum habeat.

35 Inhibitionem temporalem non posse expediri absque causæ cognitione, fundatur.

36 Inhibitio temporalis quod pariat inconveniens.

37 Inhibitionem temporalem prohibet lex Regia etiam auditoribus.

38 Ad abolitionem appellantis non debet procedere su- perior, nisi visis actis.

39 Inhibitio temporalis eandem de jure solemnitate re- quirat, quam inhibitio perpetua.

40 Inhibitio etiam temporalis, quæ servatur forma, ap- pellationem non recipit.

41 Formæ omisso reddit actum sui naturã privilegiatum appellabilem, & attentatum inducit.

42 Inhibitionis requisita habentur pro forma ipsius, jux- ta Trident.

43 Formæ omisso vitiat actum.

44 Actus ad Principem exportatis per viam recursus ju- dex Ecclesiasticus ex urbanitate tenetur supersedere, & 46. Inhibitio virtute appellationis à diffinitiva re- quirat causæ cognitionem, & in appellatione ab in- terlocutoria.

47 Super sessoriam requirere causæ recognitionem in pun- cto juris verius est.

48 Super sessoria stylus apud omnia judicia Ecclesiastica prevaluit, & vim non fieri decernit Senatus.

49 Super sessoriam expedit iudex contra partem, ut in aliquo actu supersedeat, que parte non citata revo- catur; revocatio tamen inimitatur.

50 A iudice dante se pro inhibito virtute inhibitionis legitime appellationi non esse deferendum, Senatus decernit.

51 A iudice dante se pro inhibito vigore inhibitionis nullæ, & non canonice, appellationi vel deferatur, vel tertium genus datur.

52 Inhibitione expedita ab uno iudice degente in unius Senatus districtu contra alium in alio districtu exi- stentem, quis Senatus pro tollenda violentia sit adendum, ubi tres casus distinguuntur.

53 Senatus is adendum, sub cuius districtu est iudex, à cuius inhibitione appellatur.

54 Appellatio proponenda est coram eo iudice, à quo ap- pellatur.

55 Appellationem an sufficiat præsentare in officio nota- rii postea legendam iudici.

56 Inhibens iudex à cuius factio duntaxat appellatur, vim facit absque alterius dependentia, cuius dis- trictus attendendus est ad recursum Regium.

57 Mandans committi delictum in alio territorio, quo districtus sit puniendus.

58 Senatus is adendum, sub cuius districtu stat iudex à quo appellatur, quia injustè dedit se pro inhibito.

X 4

59 Senatus